

Seminar-cyclus

Geloof, religie en politiek

6 maandelijksse bijeenkomsten in Amsterdam of Deventer

Dag 1 Analyse van de begrippen geloof en religie.

Amsterdam 16 april 2010 / Deventer 28 april 2010

Dag 2 Analyse van de begrippen vrijheid en politiek.

Amsterdam 14 mei 2010 / Deventer 26 mei 2010

Dag 3 Analyse van de verhouding tussen geloof en recht.

Amsterdam 11 juni 2010 / Deventer 16 juni 2010

Dag 4 Welke is de verhouding tussen de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst?

Amsterdam 17 september 2010 / Deventer 22 september 2010

Dag 5 Kerk en Staat.

Amsterdam 15 oktober 2010 / Deventer 27 oktober 2010

Dag 6 Jodendom, Christendom en Islam.

Amsterdam 19 november 2010 / Deventer 24 november 2010

Inspiratie en concept

Naar aanleiding van inspirerende gesprekken met bestuurders en politici in voorgaande jaren hebben wij ook dit jaar weer gesprekken georganiseerd. Een en ander naar aanleiding van actuele gebeurtenissen, media-aandacht, politieke druk. Dit jaar is het doel van deze gesprekken met de deelnemers een visie te ontwikkelen inzake geloof, religie en politieke kernwaarden. De volgende bijeenkomsten hebben wij in het voor- en najaar 2010 gepland. De gesprekken vinden plaats in Amsterdam en parallel in Deventer.

Spreekt het idee tot uw verbeelding en zou u daarover met collega bestuurders, wetenschappers en politici van gedachten willen wisselen? Dan nodigt de Stichting Hoogland Custodes u van harte uit om deel te nemen aan een zestal inleidingen en Socratische gesprekken over dit thema.

Stichting
Hoogland Custodes

De onafhankelijke stichting Hoogland Custodes heeft ten doel:

Het begeleiden, het ontwikkelen, uitvoeren en handhaven van beleid op het gebied van ethische vraagstukken in organisaties, bedrijven, instellingen, bestuurlijke en politieke instituties.

**Stichting
Hoogland Custodes**

Kazernestraat 34
7411CJ Deventer
Postbus 167
7400AD Deventer

Telefoon: 0570 610104
Fax: 0570 610 679
E-mail:
info@hooglandcustodes.nl
www.hooglandcustodes.nl

Programma

Dag 1 Analyse van de begrippen geloof en religie.

Analyse van de begrippen geloof (in religieuze en in bredere zin), belijden van het geloof, religie, spiritualiteit. Daarnaast wordt onderzocht welke de verhouding is tussen geloof (in religieuze zin), filosofie en wetenschap. Dit zijn verschillende zaken en die kunnen heel goed een op het eerste gezicht tegenstrijdige inhoud hebben. Ook het thema ethiek komt ter sprake.

Dag 2 Analyse van de begrippen vrijheid en politiek.

De democratie is de staatsvorm bij uitstek waarin de vrijheid structureel wordt verwerkelijkt. Analyse van de begrippen rechtsstaat, trias politica en grondrechten. Welke is de positie van geloof en religie in een democratie? Scheiding van Kerk en Staat. Bijvoorbeeld de Franse laïcité, terwijl de Franse president wel officieel naar een plechtige dienst in de Notre Dame gaat. Ten onzent speelt (gelukkig op de achtergrond) de kwestie van de godsdienst van het staatshoofd en van leden van het Koninklijk Huis.

Dag 3 Analyse van de verhouding tussen geloof en recht.

Ook het recht is wezenlijk voor de verwerkelijking van de vrijheid. Recht en politiek hebben betrekking op de *uiterlijke* verhoudingen tussen mensen. Het recht regelt dus met name de uitoefening of praktijk van geloof en religie. In hoeverre mag het recht het *belijden* van het geloof regelen? Waar liggen de grenzen? Is de vrijheid van godsdienst alleen van belang voor de overheid of mag zij ook worden ingeroepen in de verhouding tussen burgers onderling (derdenwerking)? Het recht bemoeit zich niet met de private geloofsact en erkent de vrijheid van geweten. Hoever strekt deze vrijheid? Burgerlijke ongehoorzaamheid?

Dag 4 Welke is de verhouding tussen de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst?

Sommigen zien geen verschil, anderen beklemtonen juist het verschil en hechten er aan. Hoever strekken deze grondrechten en waar liggen de grenzen? Hoever mag de strafwet gaan? Mag een trambestuurder een kruisje dragen en een politieagente een hoofddoek?

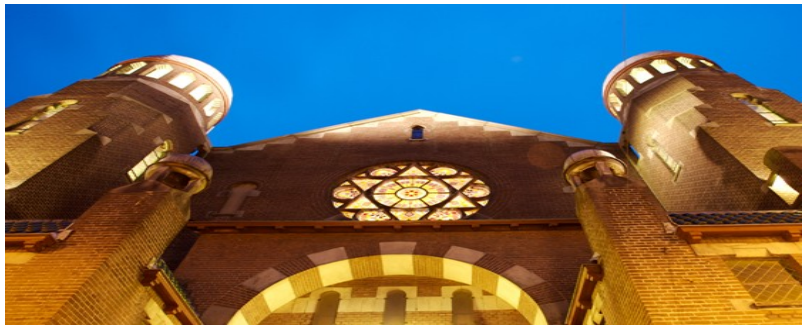
Dag 5 Kerk en Staat.

Nogmaals kerk en staat. Hoever mogen bijvoorbeeld RK parlementsleden gaan in hun stemgedrag inzake wetgeving die met hun geloof in strijd schijnt? (euthanasiewet). Welke invloed mogen kerkelijke instanties (of vergelijkbare levensbeschouwelijke instituten) hebben binnen een democratie? Kort en goed: mag de kerk zich bemoeien met de politiek? In hoeverre moet 'de politiek' met *strong views* (van een minderheid bijvoorbeeld) inzake geloof en ethiek incidenteel, c.q. structureel rekening houden?

Dag 6 Jodendom, Christendom en Islam.

De verhouding tussen de drie grote Religies van het Boek (Jodendom, Christendom en Islam). Hoe moeten wij daarmee omgaan binnen onze Westerse democratie? Onze staatsinstellingen hebben overwegend Joods-Christelijke en Humanistische wortels. Zie bijvoorbeeld de preambule van de geldende Europese Grondwet en van het Duitse Grundgesetz. De waarden die binnen de EU gelden komen uit genoemde bronnen. Hoe past de Islam daarin? Natuurlijk heeft ook de Arabische cultuur invloed (gehad) in het Westen, maar misschien toch minder expliciet. Dat wordt nu anders en de vragen worden dan ook dringender. Ook taalgebruik is van belang (verkiezingsteksten in Turks en Arabisch). Een soortgelijke kwestie speelt ten aanzien van de Oost-europese Orthodoxe varianten van het Christendom. Daar heerste een andere cultuur met betrekking tot de verhouding tot de overheid. Ook daarmee hebben we te maken binnen onze Europese Unie.

Inleider: Prof. Dr. D.H.M. Meuwissen

Professor Dr Damiaan Herman Marie Meuwissen (1939) is oud hoogleraar Staatsrecht en Rechtsfilosofie aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Als lid van de KVP in 1967 was hij lid van de Staatscommissie van advies inzake de Grondwet en de Kieswet. Hij werd in 1970 hoogleraar aan de juridische faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen. Publicaties: *Recht en Vrijheid* (1982) *Grondslagen van rechtsfilosofie* (Kluwer) (1997), *Capita Selecta van Rechtsfilosofie* (University Press Groningen) (2002), *Grondslagen van Integriteit* (serie Cahiers Integriteit SDU) (2007). Hij houdt zich bezig met de filosofie van Kant en Hegel. Sinds 2004 is hij als off counsel verbonden aan Stichting Hoogland Custodes. In 2006 werd hij voorzitter van de Raad van Advies van de Geert Grote Universiteit i.o. in Deventer.

Socratisch gespreksleider: mr J. Hoogland

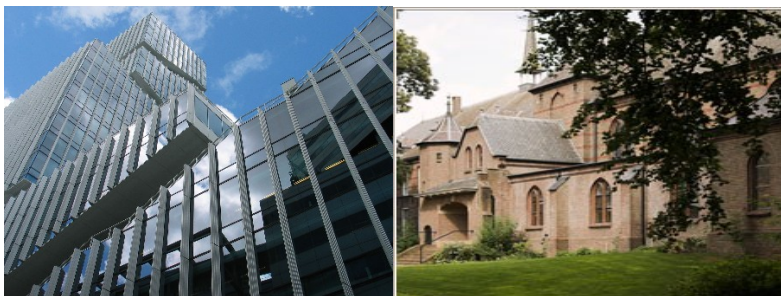
Mr Jacobus (Koos) Hoogland (1947) is oorspronkelijk opgeleid als vastgoedjurist. Hij kent de schoonheid van wetten, maar werkt liever met mensen. Hoogland is geïnteresseerd in persoonlijke cultuurverandering op het gebied van ethiek en integriteit in organisaties. Hij is overtuigd van het feit dat deze ontwikkeling op het persoonlijk vlak begint. De legende van Sint Joris is daarbij voor hem een leidraad. Hoewel geen classicus meent hij dat de klassieke deugdenleer ons daarbij de weg kan wijzen. Hij is founding father/naamgever van de Stichting Hoogland Custodes businessethics | integriteit zorg. Treedt regelmatig op als gespreksleider, mediator of arbiter en inspirator. Daarnaast is hij hoofdredacteur van de serie Cahiers Integriteit en bestuurslid van het Netwerk Bedrijfsethiek Nederland (NBN).

Een Socratisch gesprek: wat is dat?

De Socratische gespreksmethode geeft per definitie handvatten voor conceptontwikkeling. In het gesprek wordt op basis van eigen ervaringen nagedacht over de voorgestelde thema's. Alle gesprekdeelnemers concentreren zich niet alleen op hun eigen gedachten, maar spannen zich ook in die van anderen te begrijpen. Het gesprek wordt afgesloten als geen tegensprekende opvattingen meer worden aangehangen. Het is dus niet de bedoeling dat antwoorden als een uitgemaakte zaak worden gepresenteerd, wel dat achterliggende redeneringen expliciet worden gemaakt. Zicht krijgen op elkaars denkbeelden en werken aan een gemeenschappelijke visie staat voorop. Persoonlijke expertise en inbreng zijn belangrijk. Onze ervaring is dat een goede dialoog de arbeidssatisfactie verhoogt, onderling begrip bevordert en de eigen positie versterkt.

Een Socratisch gesprek is gebaat bij een maximum aantal deelnemers van 16 personen

Nadere informatie

Datum, tijd en locatie:

Amsterdam
vrijdagmiddag
16/04, 14/05, 11/06, 17/09, 15/10, 19/11
Tijd: 13 – 17 uur
(Zuidas) AmsterdamBrightCity,
Claude Debussylaan 208
1082 MD Amsterdam

Deventer
woensdagmiddag
28/04, 26/05, 16/06, 22/09, 27/10, 24/11
Tijd: 13–17 uur
Abdij Sion,
Vulikerweg 6
7431 PJ Diepenveen

Kosten:

De kosten bedragen voor de gehele cyclus van 6 seminars € 390,— (exclusief BTW) per persoon, inclusief koffie en thee, en een aperitief na afloop van het gesprek.

Aanmelden:

U kunt zich per e-mail aanmelden: info@hooglandcustodes.nl met vermelding van uw naam, adres en woonplaats. S.v.p. aangeven Amsterdam of Deventer. Na ontvangst van uw aanmelding ontvangt u een bevestiging, nota en routebeschrijving.

Organisatie:

Stichting Hoogland Custodes
Kazernestraat 34 7411 CJ Deventer
Postbus 167, 7400 AD Deventer
Tel. 0570 610 104
Fax. 0570 610 679
E-mail: info@hooglandcustodes.nl
www.hooglandcustodes.nl
Bankrelaties:
Triodosbank 21.24.86.071
ING 9361625
Handelsregister 32092561

Locatie Amsterdam:

**AmsterdamBrightCity,
(Zuidas)
Claude Debussylaan 208
1082 MD Amsterdam**

AmsterdamBrightCity aan de Zuidas is een plaats in Amsterdam, waar de multiculturele kenmerken van de stad optimaal tot hun recht komen. Een plaats waar mensen uit het bedrijfsleven, wetenschap en de culturele sector elkaar ontmoeten om van elkaar te leren. Een plaats waar ideeën van een student net zo waardevol worden beschouwd als ideeën van een CEO. Een plaats, waar respectvol wordt omgegaan met de afkomst, maar men zich vooral richt op de toekomst. Een plaats, waar innovatie- en creatieproces gestimuleerd wordt door diverse, verrassende, dynamische evenementen, zoals lezingen, Masterclasses, themabijeenkomsten, muzikale optredens, tafelgesprekken en exposities, en waar iedereen welkom is deze evenementen te bezoeken of te organiseren. Het unieke van Amsterdam Bright City is dat het financieel en inhoudelijk gesteund wordt door uiteenlopende partijen. Het zijn grote zakelijke dienstverleners in en om Amsterdam, culturele centra, studenten – en jongerenorganisaties en de universitaire wereld.

Locatie Deventer:

**Abdij Sion,
Vulikerweg 6
7431 PJ Diepenveen**

De abdij functioneert als het stille midden van al de beweging van groepen en activiteiten die er rond Sion gegroeid zijn. Twee broeders onderhouden de contacten en bieden steun waar nodig. Verder heeft de gemeenschap haar eigen verborgen leven, als gemeenschap van monniken. Abdij en groepen respecteren wederzijds elkaars zelfstandigheid, maar evenredig groot daaraan is de onderlinge betrokkenheid. Uit heel Nederland worden mensen naar abdij Sion getrokken om er de stilte te beleven, om er te bidden, of om er korte tijd gast te zijn.

Stichting Hoogland CustodeS

Stichting Hoogland CustodeS stelt zich ten doel: het begeleiden, het ontwikkelen, uitvoeren en handhaven van beleid op het gebied van ethische vraagstukken in organisaties, bedrijven, instellingen, bestuurlijke en politieke instituties. De stichting tracht haar doel te bereiken door: het verlenen van diensten, zoals het geven van adviezen, trainingen, het organiseren van workshops, seminars en congressen op het gebied van integriteitmanagement en businessethics, het publiceren van cahiers, artikelen, etcetera. (artikel 2 statuten)

